

GUTENBERG

Utgifven af Typografernes förening i Helsingfors ❖ Helsingin Kirjanpainajain yhdistyksen ulosantama

Helsingissä, Päivälehdten kirjapainossa, 1896

IV ärg. N:o 1 * 1896 IV vuosik.	Prenumerationspris: — Tilaushinta: Helt år } 4 m. Koko vuosikerta } Postportot tillkommer — Postmaksut tulevat lisäksi	Redaktion: — Toimitus: F. F. W. Ahlroos — K. Hoimela (Ansvarig — Vastaava)	Annonspris: — Ilmoitushinta: Per petitrad } 35 p. Petiiti-riviltä }	Januari 15 Tammikuu
---------------------------------------	---	---	--	---------------------------

GUTENBERG

prenumereras hos tryckeriernas ombudsmän, från postanstalterna och tidningens ekonom hr A. V. Berg, Päävlehtis tryckeri.

Prenumerationspriset är i Helsingfors 1/1 år 4 mk, 3/4 år 3 mk, 1/2 år 2 mk och 1/4 år 1 mk. I landsorten tillkommer postarvode då tidningen prenumereras genom postkontoret; sker prenumeration hos tryckeriernas ombudsmän är priset 1/1 år 4 mk 50 p. och 1/2 år 2 mk 25 p.

Redaktion:

F. F. W. Ahlroos.

(Red. för svenska afdelningen. Adr.: Bong. 13, tr. kl. 11—12 f. m.)

K. Hoimela.

(Red. för finska afdelningen. Adr.: Nylandsq. 36, tr. kl. 2—3 e. m.)

Ekonom:

Anton V. Berg.

(Adr.: Pääväl. s tryckeri.)

GUTENBERGIA

saapi tilata maamme kaikissa kirjapainoissa asiamiesten kautta ja kaikissa postikontoreissa sekä lehden taloudenhoitajalta hra A. V. Bergiltä Päivälehdten kirjapainossa.

Tilaushinta: Helsingissä 1/1 v. 4 mk, 3/4 v. 3 mk, 1/2 v. 2 mk ja 1/4 v. 1 mk. Maaseudulla tulee lisäksi postimaksut, kun tilaukset tehdään postikontoreissa. Kirjapainojen asiamiesten kautta tilattaessa maksaa lehti 1/1 v. 4 mk 50 p ja 1/2 v. 2 mk 25 p.

Toimitus:

K. Hoimela.

(Suomenkielisen osaston toim. Os.: Uudenmuank. 36, tav. 2—3 i. p.)

F. F. W. Ahlroos.

(Ruotsinkielisen osaston toim. Os.: Ratak. 13, tav. klo 11—12 a. p.)

Taloudenhoit:

Anton V. Berg.

(Os.: Pääväl. n kirjapaino.)

Gutenberg 1894.

Ne tilaajat, jotka tietävät olevansa suorittamatta 1894-vuoden tilausmaksuja Gutenbergista, pyydetään ne ensi tilassa suorittamaan hra C. A. Bernströmille, joka tavataan arkipäivinä klo 8—9 a. p. ja sunnuntaisin klo 10—2 päiv. Pursimiehenk. 22.

Gutenberg för 1894.

De hvilka veta sig vara redovisningsskyldige för Gutenberg (1894) underrättas att uppgörelse kan göras med hr C. A. Bernström, alla dagar mellan kl. 8—9 e. m. samt söndagar kl. 10—2 e. m., Båtsmansg. 22.

Vuoden vaihteessa.

Gutenberg alkaa nyt neljättä vaikutusvuottaan. Kuluneella 3 vuoden ajalla on sillä ollut paljon tehtävää ammattikuntamme asiain valvonnassa eikä tämä sen tärkeä työ ole vielääkään päättynyt, ei edes suuresti vähentyntäkään. Missä määrin se on voinut tässä työssä olla avullisena, on asia, jota emme voi, emmekä myöskään sovellu tässä siitä lausuntoa antamaan, se jääköön toisten tehtäväksi. Olkoon meiltä vaan sanottu, että paljon se on asiamme kehittymiseen vaikuttanut, jos kohta sen työ onkin ollut väliin vaillinaista.

Tämän vuoden toimitus ei millään ilomielellä tahtoisi ryhtyä niitäkään vähäisiä voimia, mitä se tuntee omaavansa, panemaan alttiiksi niin omista eduistaan ja tilansa parantamisesta huolimattoman ammattikunnan palvelukseen kuin suurin osa Suomen kirjanpainajista vielä ovat osoittaneet olevansa, vaan tekee se sen puolittain vastenmielisesti ja sillä toivolla, että Suomen kirjanpainajain kesken yksimielisyyden henki tulisi jo viimeinkin heräämään. Miten tämä toivomme toteutuu on pikaisessa tulevaisuudessa nähtävissä. Masentavalta tuntuu nousta taistelemaan vanhoja mädänneitä oloja ja rahavaltaa vastaan, kun tietää olevansa niin erimielisen, horjuvan ja heikon joukkion eturivissä. Jos heitä esim. pyytämällä pyytää — muusta nyt puhumattakaan — tilaamaan omaa äänenkannattajaansa, niin tuodaan esille monenmoisia esteitä. Siinä on väliin liiaksi ruotsia, väliin liiaksi suomea, väliin taas kuulee, että se on kerrassaan mitätön, „persoonallisuuksiin menevä“ j. n. e. Nämä ovat nyt esteitä, joitten takia ei voida luopua 4 mk 50 p:stä vuodessa.

Käsittämätöntä on, miksi kielikin tässä asiassa voisi olla esteenä. Eiköhän se ole vallan yhden-tekevää, kummalla kielellä meidän asioitamme valvotaan, kun kumminkin voi yhtäläistä parannusta toivoa kummankin kielisistä kirjoituksista. Sitä paitsi emme luulisi olevan kellenkään vahingoksi, jos jokainen kirjanpainaja harjoittelisi vähitellen käyttämään kumpaakin kotimaista kieltä, olisi päin vastoin jokaiselle tuiki tarpeellista. Ja eiköhän juuri kaksikielinen ammattilehti ole tässä hyvänä apuna? Vai vaaditaanko, että Gut:ssä pitää olla kummallakin kielellä niin paljo yleishyödyllistä lukemista, jotta se riittäisi kaikiksi joutohetkiksi. Me tahdomme vaan kysyä, kuinka monta markkaa eikö monikin pane vuodessa roska-kirjallisuuden ostamiseen, jollekka vielä annetaan se arvo, että se maksetaan heti tilattaessa, kun sen sijaan oman äänenkannattajan tilausmaksut jäävät moneltakin vuosikausiksi „karhuttaviksi“. Häpeä on julkisuudessa tätä mainitakin! Katso-taanko siis paljoksi niitä muutamia markkoja, jotka tullaan menettämään omien etujemme valvojan kannattamisella? Olemme kyllä valmiit laittamaan lehden vaikka 3 kertaa suuremmaksi, jos sille vaan aineellista kannatusta saadaan. Tällainen säästäväisyys on kyllä asianomaisilta varsin hyvä teko. Mutta heidän pitäisi sanomattakin tietää, millaisissa taloudellisissa olosuhteissa yhdistyksemme ja lehti työskentelevät, jonka vuoksi ajattelemattomammallakin pitäisi olla selvillä, miksi sitä tulee kannattaa.

Koko olemassaolo aikansa on Gut. saanut olla ankaran kritiikin ja vaatimuksien alaisena ja ettei se näistä tänäkään vuonna tule pääsemään on päivän selvää. Vastaisten aatteiden kannattajain moitteista emme tarvinne mainitakaan, sillä ne ovat olleet perin yksityistä laatua ja hyvin „saunan lavalla poltettujen“ kaltaisia. Heille emme vastaisuudessaakaan tule korvaamme kallistamaan. Mutta näitä moitteita ja arvosteluja on kosolta saapunut lehden omasta leiristäkin. Toiset vaativat lehdelle jyrkkää ohjelmaa, toiset taas maltillista ja molemmat pitäisivät saada tahtonsa täytetyksi. Mistähän löytyisi sellainen toimituskoneisto, joka voisi moisen lukijakunnan vaatimukset täyttää? Olevat olomme panevat jo tarpeeksi kirjoittajan ajattelemaan, ilman että siihen enää tehdään monenmoisia vaatimuksia.

Koska lehti kerran on yhdistyksemme äänenkannattaja, niin on jyrkästi taisteltava kaikkea sitä vastaan, joka on sen hengen kanssa ristiriitassa. Jos tässä taistelussa joskus sattuu „persoonallisuuksiin meneminenkin“, joka on joskus ennenkin tapahtunut, niin vika ei ole meidän, sillä se on monasti asian vaatima. Syyttäköt asianomaiset silloin itseään. Kumminkin tulemme kielitämään lehdestä tästä lähin kaikellaiset persoonalliset polemiikit. Tämä olkoon vakava ohjelmamme.

Tätä kaikkea emme ole sanoneet sillä, että vaatisimme ketään vastoin omaa vakaumustaan lehteä kannattamaan. Syököön kukin mitä maittaa. Mutta pysyköön myös jokainen silloin kuppiaan, kun syötävä kupissa alkaa pahalta maistua.

Kaikille auttajillemme vakuutamme vaitiolomme ja toivomme, että he peittelemättä lausuvat ilmi ajatuksensa, sillä puhuen asiat selvenevät.

Ärade läsare!

Då vi med vår ringa kunskap och kraft icke ega förmåga att kunna uppfylla de fordringar, som ställas på ett fackorgan, anhålla vi det ärade kolleger i sin mån understöda oss med bidrag till tidningen äfvensom i ekonomiskt hänseende med prenumeration. Isynnerhet anhålla vi det missförhållanden och oegentligheter af alla slag befrans i Gutenberg.

All personlig polemik bör så vidt möjligt undvikas. Red. har nämligen beslutit att inga sidohugg eller personliga utfall få ingå i bladet. Om däremot i vår skämtafdelning något vore stötande, så hänvisa vi till rubriken.

Anonymitetens hemlighälles.

*Glöm ej Tillfälliga
utgiftsfonden!*

de flitiga medlemmarna på med sina sträfvanden. — Festbestyrelsen har icke varit fullt så liflig i sin värksamhet som den hade bordt, dock är det att tillskrivas dem till förtjänst lustresan till Petersburg och en med omväxlande kortégenumror väl arrangerad maskerad. — Ekonomin däremot är icke glädjande, utan tvärtom, orsakerna därtill äro många och den mest dragande penningehåla är hyran för den onödigt stora lokalen. Att det är vi lämnat efter oss visat många och goda erfarenheter torde ingen betvifla. Hvarför vi tro att intresset för föreningens sträfvanden skall växa hos dess medlemmar.

Från landsorten. — Maaseudulta.

Kuopio, tammik. 6 p. 1896.

Jouluk. 30 pñä oli meillä taas kuukauskokous, jossa keskusteltiin m. m. ennen esillä olleesta kilpalatomisesta, joka on täälläkin ollut aikeessa toimeenpanna ja josta on jo G:ssa mainittu. Kokoukseen oli saapunut kiireiden takia vaan noin puolet jäsenluvustamme — ja nekin, kumma kyllä, osoittivat asialle jotakuinkin laimeaa harrastusta, eikä siis mitään tulosta nytkään saatu. Kirjapainojen puolelta tosin saimme myöntävän vastauksen kumpaiseltakin, mutta siitä huolimatta useampi läsnäolijoista oli sitä mieltä, että eihän kilpalatomisella ole niin kiirettä, kunhan pitää vaan viireillä, jopa eräät muistaakseni ehdoittivat jättää kesäksi, jolloin on muka kaikin puolin parempi kilpailla. Laimeaan mielialaan lienee vaikuttanut sekin, koska ei ole koottuja varoja, eikä yhdistyskään vähistä varoistaan raskisi siihen luovuttaa. Mutta jos innostus olisi mainittuun kilpailuun kylliksi hyvä, niin kyllä kaiketi varojakin ilmaantuisi, eikä kirjapainotkaan luullakseni pyydettyssä apuaan kieltäisi, vaan sitä pyyntöä ei lietäne vielä tehtykään ehken sentähden, että katsotaan, josko aikomus rupeaa tosiaankin toteutumaan. Siis kilpa-ajomme — piti sanoa kilpalatomisemme — ei ole vielä varmaa, koska se tapahtuu. Asiaa keskusteltaessa päätettiin kuitenkin panna toimeen perheiltaman tammik. 4 pñä, josta voitto, jos sitä tulisi, pantaisiin jo aluksi sanottuun tarkoitukseen.

Yleiset iltahuvit toimeenpani yhdistyksemme Tapaninpäivänä Teatterihuoneella ja onnistui ne jotakuinkin hyvin, sillä yleisöä oli saapunut runsaasti nauttimaan ohjelmasta, jonka toimielias huvitoimikunta oli laatinut sekä rikkaaksi että huvittavaksi. Loppuilta kului sitte humisevassa tanssissa aina puoleen yöhön.

Vaikka me kuopiolaiset olemmekin olleet vähän sotakannalla Gut:n viime vuotisen toimituksen kanssa, niin siitä huolimatta pyydän kuitenkin lopuksi saada lausua kiitoksemme eroneille. Mitä lehden sisältöön tulee, olemme me „kaksitoista Jaakobin poikaa“, lausuneet ajatuksemme ja kun toimitus on siihen asiallisesti vastannut, niin en siitä rupeakaan mitään muistelemaan. Mutta se sovinnon ja rauhan käsi, jota eronnut toimitus harrasti kaikissa asioissa ojentaa ja jota toivoitte kaikkia muitakin ojentamaan niin paljon kuin mahdollista, oli ansiokas osa ohjelmassanne ja se ei saa jäädä unbotuksiin, vaan on siitä lausuttava Teille kiitos ja kunnioitus.

Leevi.

Facknotiser. — Ammatti uutisia.

— *Nyårskort* ha äfven detta år utkommit från de flesta tryckerier. Kortet kunna alldeles tryggt ställas i bredd med utländska arbeten af

samma slag, detta ha vi funnit då vi gjort jämförelser.

Det vore för utställningskomitén måhända ett godt tillfälle att å de särskilda tryckerierna göra anhängan om ett exemplar af hvarje kort, för att därigenom på en gång, med ganska omväxlande accidensarbeten, sätta grund för sin tillämnade samling.

Sport. — Urheilua.

— *Skidutfärd* var anordnad söndagen den 5 januari af Typografernes förenings Sportklubb, i den lifvade och uppfriskande utfärden hade endast några deltagare infunnit sig. Det är att hoppas att deltagandet under vinterns lopp skall bli talrikare.

— *Polkupyöräurheilu* alkaa saavuttaa yhä suurempaa suosiota kirjanpainajissakin. Useat täkäläiset kirjanpainajat ovat alkaneet keskuudessaan kasvattaa rahastoa polkupyöräin ostamista varten ensi kesäksi. Jo viime kesänä oli Kirj. yhdistyksen Urheiluklubin jäsenissä halu panna toimeen pyöräkilpailuja, vaan kun ainoastaan harvat silloin omistivat koneen, niin jäi koko aie sikseen. Toivoa siis sopii, että ensi kesänä tämä tuuma toteutuu.

— *Modellen* till maltagiggen är färdig, det är således att befara att vi erhålla båt i år.

— *Täflingar*. Till de stundande skrin- och skidtäflingarna hålla flere på att med lif och lust träna sig. Täflingarna blifva alltså intressanta och spännande.

[Gutenbergin Toimitukselle.

„Blixtin“ Haminan kirjeen johdosta Gut:n 42 n:ssa viime vuodelta pyydän sijaa arv. lehdesänne seuraaville oikaisuille:

Kansankirjapainolla ei ole toistaiseksi faktoria. Faktorin toimen sijaisuutta hoitaa väliaikaisesti painaja, jolla on oppitaidostaan todistus, joka kelpoittaa hänet työhön minkä kaupungin kirjapainoon hyvänsä. Tämä faktorin toimen täyttjä ei ole enää mikään oppilas.

Kansankirjapainossa on 5 taituria, eikä 2. Oppilaita on 3, eikä 6; sitä paitsi näistä kolmesta oppilaasta yksi julistetaan taituriksi muutaman kuukauden kuluttua.

Kansankirjapainon omistajat eivät vielä tähän päivään asti ole tehneet sitä päätöstä, että faktorin palkasta on vähennettävä 600 markkaa vuodessa.

Haminassa tammikuun 9 pñä 1896.

A. Grönberg,

Kansankirjapainon isännöitsijä.

Genmäle.

En insändare, som kallar sig „Blixt“, har i sen. n:ret af Gut. tagit till tals Fredrikshamns tryckeriförhållanden, därvid äfven berörande undertecknads ringa person. Som dock det som rör mig, är framställt i något skef dager, anser jag mig nödgad att bemöta densamma, så svårt det än förefaller att i egen sak värja sig emot dylika smutskastningar.

Efter att i närmare sex års tid ha skött „faktors“-platsen — om den så får kallas — å Kansankirjapaino, hörde jag in privatim vid ett samspråk med disponenten, i slutet af oktober, att direktionen vid detta års ingång tänkt nedsätta bl. a. min lön, som ingalunda därtills varit altför „kolosal“, 1,600 mk, till 1,000, därvid för egen del tillrådande mig att ej stanna på dylika villkor, hvilket jag ej håller kunde göra. Då jag dock snart erhöi annan plats, anhöll jag den 5 nov att blifva entledigad från tjänsten, hvilket ock skedde den 30 nov. sistl. år. Detta är i korthet

hela saken, hvaraf tit. „Blixt“ konstruerat ihop en godbit efter egen smak. Att jag ej, i ordets rätta bemärkelse, är „utlärnd“, medger jag med nöje, och tillägger endast, att jag ej ens vägar hoppas aldrig blifva det håller, men väl har jag blifvit förklarad som konstförfvandt å A. Bärlands tr. härstädes den 24 april 1889, det kan jag med intygt från flere närvarande bestyrka, ehuru jag ej då anande dess förmenta värde, af vederbörande ej kom mig före att fordra betyg. I själva värdet anser jag dock ej detta af så stor vikt, så som utlärningar — åtminstone å de flesta landortstryckerier — försiggå, då ej föregående kompetensprof fordras.

Hvad beträffar tit. „Blixts“ påstående, att ingen sörjde min afresa, så synes redan däråf mer än tillräckligt hans goda vilja att nedsätta min person. Om han dock vetat verkliga förhållandet, så hade han ej troligen sagt så, ty utom andra hedersbetygelser, som kommo mig — kanske nog oförtjänt — till del vid min afgång, jag äfven som ett bevis på det förhållande, som rådt mellan mig och personalen, af densamma fick emotaga en förgyld jeton af silfver med inskriptioner. Detta vill jag ingalunda anföra som något skryt, endast för att påvisa halten af „Blixts“ anföranden. Tit. „Blixt“ tyckes annars hitta på mera konstiga slutsatser, då han säger att jag fallit i en gröp, ehuru han litet tidigare påstår att jag fått en „fetare“ plats.

Hvilka motiv än Ni, tit. „Blixt“, haft till detta utfall emot mig, som ingalunda med min lilla yrkeskunskap borde kunna skada Eder person, så skulle Ni dock, då Ni nästa gång, då lusten kommer på att blixta i väg med dylika skrivelser — särskildt då dess udd är riktad mot enskild person — skulle, om Ni vägar, utsätta Edert verkliga namn, ty att under anonymitetens mask anfalla någon, bevisar, minst sagdt, ett dåligt handlingssätt.

Kotka i januari 1896.

Reino Drockila.

Svibel. — Sekalia.

— *Nobel*. Vet ni hvad Oscar sa', när jag var i Stockholm. Jo, han sade: God dag. Är du finne? Jo, sa' jag. Tycker du om ditt fosterland? — Ja visst! — Hvar vill du hällre vara, här eller i ditt fosterland? I mitt fosterland, blef svaret. Oscar kavera med mig på franska, så att resten kan jag inte berätta för er, ty jag kan inga franska, utan endast vänska. Han pjöt mej på sampanja!

— *Träffadt*. Maskinmästaren till en gosse, som sålde Afionposten: Hvar trycks Afionposten nu för tiden?

Gossen: På tryckeri.

Glöm ej tillfälliga utgiftsfonden!

Esiintulleesta syystä huomautetaan Suomen Kirjallajain Matka-apurahaston Kaaracsastojen herroja rahastonhoitajia sääntöjen 8 pykälän määräyksestä.

Pääosaston toimikunta.

Af förekommen anledning erinras Finska Typografernes reshjälpskassas, Fihalers hrr kassörer om stadgandena i paragrafen 8 af kassans stadgar.

Centratafdelningens bestyrelse.